

Firmy budou muset psát ESG reporty. Mohou tím získat konkurenční výhodu, říká partnerka EY

Nefinanční report, co si pod tím může čtenář představit?

Nefinanční report není nová věc a spousta organizací u nás již podává informace o udržitelném podnikání, o svém dopadu na životní prostředí nebo společnost. Tyto reporty mají různou formu a jsou většinou připraveny podle vícero návodů či standardů. U nás vidíme nejčastěji zprávy dle GRI (globální reportovací iniciativa) nebo takzvané CSR (korporátní sociální report) zprávy.

Co výrazně mění reportovací hřiště, je v listopadu minulého roku schválená směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti společnosti – CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Ta se vztahuje k velké ekonomické proměně, která v Evropě probíhá. Je to hlavní důvod, proč vznikla. A navazuje na to, že se Evropa zavázala být klimaticky neutrální. A tohle je způsob, jakým by firmy měly reportovat o tom, jak ke společnému cíli přispívají. Praktická rovina je, že zprávy budou využívány investory i bankami právě pro posuzování zelenosti projektů.

Jaké jsou základní body nefinančního reportingu?

První výraznou změnou je povinnost zveřejnit všechny požadované informace jako součást výroční zprávy, a ne jak tomu bylo doposud v samostatné zprávě. S tím bude spojena povinnost auditu, nejprve pro přechodné období ve formě omezené jistoty, později v „přiměřené jistotě“.

Dále by měly podniky zveřejnit všechny podstatné informace o své strategii včetně cílů, řízení rizik a příležitostí souvisejících s udržitelným podnikáním.

Zpráva bude pokrývat tři oblasti spojené s udržitelným podnikáním. **Jednak enviromentální (písmeno E), kde se bude vykazovat hlavně uhlíková stopa, a to i stopa vyplývající z dodavatelského řetězce.**

Dalšími sledovanými oblastmi budou například odpad, cirkulární ekonomika či spotřeba vody. To bude hodně záležet na odvětví, ve kterém se firmy pohybují. Pak je sociální oblast. Tam se bude reporting týkat hlavně zaměstnanců – věk, pohlaví, mzdy či zdraví a bezpečnost práce. Patří tam i vztahy s komunitami, tedy jak se firma chová k okolí, ve kterém podniká.

G, tedy governance, se týká správy a řízení společnosti jako takové. Kladen je důraz například na etický kodex, antifraud opatření (proti podvodům – pozn. red.) a podobně.

U „E“ lze například změřit emise, spočítat nějaká čísla, ale co další dvě písmena – S a G? Jde spíše o měkké údaje, dá se tam napsat cokoli...

CSRD směrnice klade důraz na transparentnost a firmy budou muset zveřejnit jak kvantitativní, tak i kvalitativní informace o tom, jak identifikují a shromažďují informace a jaká sbírají data, aby mohly podávat věrohodné informace o dopadech svých strategií. Určité ukazatele budou povinné pro všechny, bez ohledu na obor podnikání. Takže ne, nedá se tam dát cokoli, a firmy při přípravě zprávy musejí zvážit všechny aspekty a dopady uváděných informací.

Základním pravidlem je, že než firma začne zprávu připravovat, tak by se měla podívat, jak zapadá udržitelnost do její byznysové strategie, jak ji může využít, aby svůj byznys připravila na případná rizika, nebo naopak identifikovala příležitosti, kam svůj podnik posunout.

Například E ukazatele budou zásadnější pro výrobní firmu než pro firmu, která podniká například v IT, kde mohou být důležitější sociální ukazatele. A pro všechny firmy jsou dané klimatické cíle, kde bychom měli směřovat k neutralitě.

Samozřejmě se může změnit například ekonomická či geopolitická situace a pak bude třeba popsat, proč třeba momentálně není cíl dosažitelný či cesta k němu bude trvat déle. U ostatních oblastí v rámci S a G je to zatím na firmách, aby si stanovily cíle, ale povinné ukazatele jsou jasně dané i pro S i G.

Nakolik jsou firmy připravené na reporting, například ty menší a střední?

Menších a středních firem se reportovací povinnost přímo netýká, budou pro ně vytvořeny zjednodušené standardy, očekává se implementace od roku 2028. Nepřímo ale budou také zapojeny, například v rámci dodavatelského řetězce a požadavků na ně kladených od odběratelů.

Pro velké firmy, veřejně obchodované firmy bude požadavek platit za rok 2024. Tedy v roce 2025 budou poprvé reportovat. I pro ně je to poměrně větší cvičení, protože si musejí udělat analýzu toho, co dosud sledovaly a co ne. Je tam celá řada nových požadavků, například vyhodnocování klimatických rizik. Takže firmy nyní využívají rok 2023 na to, aby se připravily a aby už v roce 2024 měly data. S tím souvisí i nastavení informačních systémů, aby byly firmy schopné data sbírat. A to nejen jednou za rok, ale průběžně.

Pro ostatní velké firmy začne povinnost za rok 2025 a v roce 2026 budou muset reportovat. I řada těchto firem již reporty vyhotovuje nebo chystá, jelikož věci okolo ESG berou nejen jako povinnost, ale je to pro ně důležité i kvůli bankám či investorům. Důvodem může být i účast na výběrovém řízení v zahraničí, kde je povinnost poskytnout tyto údaje. Firmy často na nastavení reportování spolupracují s poradci, což s sebou nese náklady na počáteční implementaci.

Jaká je ve finančním reportingu úloha poradenských firem, jako je EY? Vzniká v tomto pro vás nový byznys?

Určitě. V rámci consultingu je to nyní společně s digitalizací a kybernetickou bezpečností jedno z velkých témat. Už několik let spolupracujeme s firmami na implementaci ESG. Náš záběr je mnohem širší než jen účetnictví a finance. A hodně využíváme i našeho sektorového zaměření, což je energetika či automobilový průmysl, kde jsme schopní do ESG projektů vnést sektorový pohled, který je velmi důležitý.

Navíc řešíme pro klienty nejen strategii, ale i její implementaci. Máme i dotační poradenství, protože EU připravila dotace na podporu ekonomické přeměny. Máme i poradenství ohledně green bonds (zelených dluhopisů). Je to široká oblast. Kromě toho pomáháme firmám i s informačními systémy.

Například v Německu se hovoří o tom, že ESG reportování bude i z hlediska finančního náročné pro menší a střední podniky či rodinné firmy...

Jsem optimista. Náklady hlavně zpočátku jsou vyšší. Zároveň je ale třeba hledat i pozitiva. Například v momentě, kdy náš klient začne řešit své energetické hospodářství, tak je schopný ušetřit peníze i díky zavádění obnovitelných zdrojů energií. I pro firmy v Čechách to pak může být konkurenční výhoda také v zahraničí.

Zrovna Německo zavedlo směrnici, která platí pro všechny dodavatele do německých firem, tedy i pro české firmy. A hlavně v autopřemyslu jich je celá řada. Takže už před EU směrnicí se budou muset české firmy připravovat a vykazovat due diligence (náležitá opatrnost, proces prověření před podpisem smlouvy – pozn. red.) v oblasti lidských práv či v environmentálních tématech. **To, co bych menším firmám doporučila, je, aby se zaměřily na environmentální témata, nechaly si změřit uhlíkovou stopu.** Na trhu je celá řada butikových due diligence poradenských firem, které se tomu věnují.

Jak se díváte na různé ESG ratingy? Leckdy se výrazně liší agentura od agentury. Dá se očekávat, že ESG ratingy budou do budoucna regulacemi standardizované?

Myslím že určitě. Na tohle téma probíhá řada debat. Je to hodně dáno tím, že ratingové firmy se při ESG hodnocení hodně dívají na rizika. Tedy jestli má firma pokrytá rizika. A tím pádem mohou vyjít pěkné ratingy i těžařům ropy či zemního plynu, jelikož o rizicích vědí a mají je pokrytá.

Zatím ale nemáme nic lepšího. Je dobré, když ratingová agentura ví, pro jaký typ firem rating vytváří. A na jejich obranu chci říci, že v tomhle prostoru pracují poměrně krátce v porovnání se zavedenými finančními či úvěrovými ratingy. Ty už mají zavedenou metodologii.

Naopak ESG ratingy se živelně vyvíjejí. A důvodem je i to, že firmy neměly jednotnou metodologii pro ESG reporting. Agentury tak vycházejí z různorodých informací. Takže mezinárodní snaha je, aby se nefinanční reporting posunul do stejné roviny jako finanční. Tím pádem i ratingové agentury budou mít jednodušší práci.

Jak je na tom v oblasti nefinančního reportingu Evropa v porovnání s jinými částmi světa. Například USA či Asii?

Evropa je nyní lídrem. Směrnice CSRD je v tomhle směru nejpropracovanější. A asi nejdál jsme i v oblasti S a G ukazatelů. I evropská taxonomie je nejvíce rozpracovaná. Zároveň ale podobná vlna je i globálně. Například ve Velké Británii mají společnosti nad 500 zaměstnanců a obratem nad 500 milionů povinnost zveřejňovat finanční informace související s klimatem ve svých výročních zprávách. Singapur zavedl povinnost reportovat ESG v roce 2022 pro veřejné společnosti, podobně tomu tak je na Filipínách a v Malajsii, kde tyto povinnosti platí delší dobu.

Takže všechny firmy, které reportují podle IFRS, se už chystají reportovat primárně v enviromentální oblasti, vznikají tzv. ISRS standardy.

V USA zatím dle SEC platí režim „dodržuj nebo vysvětli“ s povinností reportovat některé informace, např. ohledně diverzity v řídicích orgánech. Pravidla newyorské burzy také vyžadují, aby kotované společnosti zveřejnily kodexy chování a etiky společnosti. V březnu 2022 SEC předložila návrh na vylepšení a standardizaci zveřejňování informací o klimatu, aby investoři měli srovnatelná a sledovatelná data.

<https://www.e15.cz/byznys/ostatni/firmy-budou-muset-psat-esg-reporty-mohou-tim-ziskat-konkurencni-vyhodu-rika-partnerka-ey-1397237>